

หัวข้อวิทยานิพนธ์ บัณฑิตที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริม
การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อและนามสกุล นางจิราวรรณ วรณิษฐ์สกุล

แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

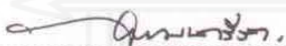
สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา 1. รองศาสตราจารย์ ภาวดี มนตรีวัต
2. รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ ประเสริฐศรี

วิทยานิพนธ์นี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2556

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ชินรัตน์ สมลิบ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ภาวดี มนตรีวัต)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รุ่งสรรค์ ประเสริฐศรี)

..... ประธานกรรมการบัณฑิตศึกษา
(ศาสตราจารย์ ดร. สิริวรรณ ศรีพหล)

ศส

ชื่อวิทยานิพนธ์ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริม

การเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ผู้วิจัย นางจิราวรรณ วรณชัยสกุล **รหัสนักศึกษา** 2493007252 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ปภาวดี มนต์วีวัฒน์ (2) รองศาสตราจารย์ ดร. รังสรรค์ ประเสริฐศรี
ปีการศึกษา 2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ (3) ข้อเสนอแนะแนวสร้างเสริมประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในพื้นที่สำนักงานเกษตรจังหวัด และสำนักงานเกษตรอำเภอในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 19 จังหวัด จำนวน 3,075 คน ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 354 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย สุ่มตัวอย่างแบบง่าย สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการปรับตัว และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านการบรรจุเป้าหมาย (2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือพบว่า โครงสร้าง เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม และนโยบายการปฏิบัติงาน มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (3) ข้อเสนอแนะสำคัญ ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ควรมีการมอบหมายงานให้กับเจ้าหน้าที่ไว้อย่างชัดเจนและเป็นธรรม โดยพิจารณาจากความรู้ความสามารถของเจ้าหน้าที่ ด้านเทคโนโลยี ควรมีการจัดทำคู่มือในการปฏิบัติงานที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมสามารถนำไปปฏิบัติได้ ด้านสภาพแวดล้อม ควรมีการปรับปรุงสถานที่ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดบรรยากาศที่ดีในการปฏิบัติงาน และด้านนโยบายการปฏิบัติงาน ควรมีการเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้มีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน และการลงมือทำ เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีร่วมกันในการปฏิบัติงานในองค์กร

คำสำคัญ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ข้าราชการ กรมส่งเสริมการเกษตร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Thesis title: Factors Influencing the Operational Effectiveness of Civil Officials of the Department of Agricultural Extension in Northeastern Region

Researcher: Mrs. Jirawan Worawanitchsakul; **ID:** 2493007252;

Degree: Master of Public Administration; **Thesis advisors:** (1) Papavadee Montriwat, Associate Professor; (2) Dr. Rangson Prasertsri, Associate Professor;

Academic year: 2012

Abstract

The objectives of this research were to study (1) operational effectiveness of Civil Officials of the Department of Agricultural Extension in Northeastern Region (2) factors influencing the operational effectiveness of Civil Officials of the Department of Agricultural Extension in Northeastern Region (3) recommendation to enhance the operational effectiveness of Civil Officials of the Department of Agricultural Extension in Northeastern Region.

Population comprised 3,075 civil officials of Provincial and District Agricultural Offices in 19 provinces in Northeastern Region from which 354 samples were obtained. Instrument used was questionnaire. Simple sampling method was applied. Statistical tools employed were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis.

Research results revealed that (1) operational effectiveness of the Department of Agricultural Extension's Civil Officials in Northeastern Region was at high level with the highest mean on adjustment and the lowest mean on goal accomplishment (2) factors influencing the operational effectiveness were structure, technology, environment and operation policy with 0.05 level of statistical significance (3) major recommendations were: on organizational structure, job assignment should be done clearly and impartially with consideration on knowledge and ability of the officials; on technology, clear and practical operation manual should be provided; on environment, facilities should be renovated to foster comfortable work atmosphere; on operation policy, opportunities should be provided to officials to participate in operational planning so to enhance common work consciousness and esprit de corps among the officials.

Keywords: Operational Effectiveness, Civil Officials, Department of Agriculture Extension, Northeastern Region

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงขึ้นมาได้ด้วยความกรุณาของรองศาสตราจารย์ภาวดี มนตรีวัต ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ทั้งในแง่ของสาระ แนวคิด และระเบียบวิธีวิจัย ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จ ซึ่งผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ในสาขารัฐประศาสนศาสตร์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ คำแนะนำ และกำลังใจแก่ผู้วิจัยจนสำเร็จการศึกษา รวมทั้งเจ้าหน้าที่โครงการทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลืออำนวยความสะดวกด้วย

อีกทั้งขอขอบพระคุณเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่ได้อำนวยความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูล ทุกท่านที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ได้กรุณาสละเวลาตอบแบบสอบถาม ให้ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้อย่างเร่งด่วน จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ขอขอบคุณ พี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ ทุกท่าน ที่ให้คำแนะนำ ดิชม ช่วยเหลือเป็นกำลังใจด้วยดีตลอดมา

ท้ายที่สุดต้องขอขอบคุณบิดา มารดา และครอบครัว ที่ให้การส่งเสริม คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยในการศึกษา จนสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี และคุณประโยชน์อันใดที่จะได้รับจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่บิดา มารดา ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้สั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิชาการศึกษา ทุกๆ แขนง เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการปฏิบัติงานและเกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติต่อไป

จิราวรรณ วรณิษฐ์สกุล

พฤษภาคม 2556

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะเชิงปฏิบัติการ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน	8
ปัจจัยด้านองค์กรที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน	16
ข้อมูลพื้นฐานของกรมส่งเสริมการเกษตร	32
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	48
รูปแบบวิธีการวิจัย	48
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	48
เครื่องมือการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	54

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร.....	55
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์กร.....	58
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน กรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	63
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	68
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ.....	69
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	74
สรุปการวิจัย	74
อภิปรายผล	79
ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	89
ภาคผนวก	95
ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัย	96
ข แบบสอบถาม	98
ค ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	106
ประวัติผู้วิจัย	109

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3.1	สรุปกรอบอัตรากำลังข้าราชการ สำนักงานเกษตรจังหวัด 19 จังหวัด ในสังกัด กรมส่งเสริมการเกษตร.....	49
ตารางที่ 3.2	แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ.....	51
ตารางที่ 4.1	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามเพศ.....	55
ตารางที่ 4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามอายุ.....	56
ตารางที่ 4.3	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามระดับ การศึกษา.....	56
ตารางที่ 4.4	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามรายได้ ต่อเดือน.....	57
ตารางที่ 4.5	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตามระยะเวลา ในการปฏิบัติงาน.....	57
ตารางที่ 4.6	แสดงจำนวน และร้อยละของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร จำแนกตาม สถานที่ปฏิบัติงาน.....	58
ตารางที่ 4.7	แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกี่ยวกับปัจจัยด้านองค์กร โดยรวม.....	58
ตารางที่ 4.8	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านโครงสร้างองค์กร.....	59
ตารางที่ 4.9	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านเทคโนโลยี.....	60
ตารางที่ 4.10	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านสภาพแวดล้อม.....	61
ตารางที่ 4.11	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ด้านนโยบายการปฏิบัติงาน.....	62
ตารางที่ 4.12	แสดงจำนวน ร้อยละ และค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานภาพรวม.....	63
ตารางที่ 4.13	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการปรับตัว.....	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่ 4.14	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบรรลุเป้าหมาย	65
ตารางที่ 4.15	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการบูรณาการ	66
ตารางที่ 4.16	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ด้านการคงสภาพความสมบูรณ์ของระบบค่านิยม	67
ตารางที่ 4.17	ค่าสัมประสิทธิ์การวิเคราะห์ Multiple Regression ปัจจัยด้านองค์กรมีอิทธิพล ต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ	68
ตารางที่ 4.18	แสดงจำนวนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยรวม	69
ตารางที่ 4.19	แสดงจำนวนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านโครงสร้างองค์กร	70
ตารางที่ 4.20	แสดงจำนวนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านเทคโนโลยี	71
ตารางที่ 4.21	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านสภาพแวดล้อม	72
ตารางที่ 4.22	แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในการปฏิบัติงานของข้าราชการกรมส่งเสริมการเกษตรในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือด้านนโยบายการปฏิบัติงาน	73

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างองค์การตามหน้าที่การงาน	19
ภาพที่ 2.2 โครงสร้างองค์การตามสายงานหลัก	20
ภาพที่ 2.3 โครงสร้างองค์การแบบคณะที่ปรึกษา	21
ภาพที่ 2.4 โครงสร้างองค์การแบบอนุกรม	22
ภาพที่ 2.5 โครงสร้างกรมส่งเสริมการเกษตร	34
ภาพที่ 2.6 โครงสร้างสำนักงานเกษตรจังหวัด	35

